

Datum: 27. 1. 2025

OSNUTEK ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH (ZKZ-H)

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

1.1 Določitev območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč

Glede na razpoložljive evidence dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč je v Sloveniji v uporabi 595.000 hektarjev kmetijskih zemljišč. Od tega se kar 75 % kmetijskih zemljišč v uporabi nahaja na območjih s težjimi pogoji za kmetijsko dejavnost. Letno se zaradi pozidav in zaraščanja izgubi 857 ha kmetijskih zemljišč (povprečje v zadnjih 10 letih). Država bi morala strateško upravljati naravne vire, ki so potrebni za pridelavo in predelavo hrane, jih ustrezno zaščititi in vzpostaviti pogoje za njihovo učinkovito in produktivno upravljanje s ciljem zagotavljanja prehranske varnosti in večje samooskrbe Slovenije. Na slednje je bilo opozorjeno tudi v Deklaraciji 19. Vrha slovenskega gospodarstva (Brdo pri Kranju, 27. 11. 2024). Osnova vsake prehranske varnosti so kmetijska zemljišča in kakovostna tla, zato je v primeru Slovenije bistveno strožje zavarovati najbolj produktivna kmetijska zemljišča.

V Sloveniji je trenutno 0,23 ha kmetijskih zemljišč v uporabi na prebivalca, od tega 0,08 ha njivskih površin/prebivalca. Po podatkih EUROSTAT za leto 2020 spada Slovenija v skupino držav z najnižjim deležem njivskih površin na prebivalca, ki, kot navedeno, znaša le 0,08 ha njivskih površin na prebivalca, kar je zelo zaskrbljujoč podatek, če se izhaja iz tega, da povprečen človek na leto potrebuje 780 kg hrane. Za pridelavo takšnih količin hrane se potrebuje 0,45 ha kmetijskega zemljišča/prebivalca, od tega 0,21 ha njivskih površin/prebivalca ter 0,24 ha travniških površin na prebivalca. Po ocenah je bila v zadnjih 10 letih izgubljena prehranska varnost za več kot 20.000 prebivalcev Slovenije. Vsak izgubljen hektar njivske površine odvzame kruh za prehrano 10 ljudi oziroma vsak izgubljen hektar travnika odvzame goveje meso za prehrano dveh ljudi.

Do izgub prihaja zaradi pozidave ali zaraščanja kmetijskih zemljišč. Najbolj skrb vzbujajoče je, da so v zadnjem desetletju zaradi pozidave izgubljene predvsem njive z visokim proizvodnim potencialom (bonitetami), medtem ko se zaraščajo predvsem travniki, praviloma z nižjim proizvodnim potencialom. Okoli ¼ omenjenih njiv in travnikov je bilo spremenjenih v pozidano ali sorodno zemljišče (2.080 ha), okoli ¾ se jih je zaraslo (6.490 ha). Najbolj problematične so ravno najboljše njivske površine, ki imajo največje donose, najmanj omejitev pri izbiri kultur in načinov pridelave ter omogočajo večjo konkurenčnost pridelave glede na ostala zemljišča, s čimer prispevajo k prehranski varnosti največji delež.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 43/11; v nadaljnjem besedilu: ZKZ-C) je določil institut območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Do

danes nobena lokalna skupnost v svojih prostorskih aktih ni določila območij trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč, za kar obstaja več razlogov, med katerimi sta izpostavljena:

- dolgotrajnost postopka prostorskega načrtovanja, katerega del je tudi določitev območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč, in
- prostorska zakonodaja omogoča, da lokalne skupnosti vzporedno vodijo več postopkov sprememb in dopolnitev prostorskih aktov. Posledično postopki, v katerih se določajo območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč, stojijo, saj lokalne skupnosti nimajo interesa po sprejemu teh prostorskih aktov.

Od sprejetja ZKZ-C je več kot 24 lokalnih skupnosti začelo s postopkom določitve območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč in za katere je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) pripravilo strokovno podlago s področja kmetijstva. Strokovna podlaga vsebuje predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč, vendar do danes nobena lokalna skupnost tega postopka z implementacijo območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč ni zaključila, sočasno pa še naprej vodijo druge postopke sprejemanja prostorskih aktov.

Namen spremembe in dopolnitve Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZKZ) je, da se pospeši določitev območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Gre za njivske površine in ostala kmetijska zemljišča z boniteto nad 35, ki so potencial za vzpostavitev dodatnih njivskih površin. S tem mehanizmom se preprečuje njihovo pozidavo in opuščanje kmetovanja. Prav tako je treba povečati njihovo produktivnost na okoljsko trajnosten način z vlaganji v znanje, sodobne tehnologije, namakalne sisteme in druge ukrepe, ki omogočajo učinkovito in trajnostno kmetijsko pridelavo. Ravno zaradi tega bodo imela trajno varovana kmetijska zemljišča prednost pri pridobivanju različnih intervencij.

Na podlagi spremenjenega ZKZ bi Vlada Republike Slovenije z uredbo trajno zaščitila kmetijska zemljišča, ki so v lasti Republike Slovenije. Po analizah ministrstva je teh zemljišč okoli 30.000 ha.

S predlagano spremembo ZKZ bodo lokalne skupnosti še vedno same določale območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč na podlagi strokovne podlage, ki jo bo pripravilo ministrstvo. Ministrstvo bo to strokovno podlago pripravilo za območje celotne države in jo objavilo na spletni strani. Tako bodo vse lokalne skupnosti lahko strokovno podlago pregledale in jo vključile v pripravo prostorskih aktov. S tem se bodo odpravile administrativne ovire ter pohitрил postopek sprejema prostorskih aktov. Lokalne skupnosti bodo v svoje prostorske akte prav tako povzele območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč v lasti Republike Slovenije, ki bodo določena z vladno uredbo. Za sprejem prostorskih aktov lokalnih skupnosti, ki bodo vključevali določitev območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč, je predviden 5 letni zakonski rok. Za spodbudo občinam k vzpostavitvi območjem trajno varovanih kmetijskih zemljišč je smiselno razmisliti o uvedbi razvojnega dodatka, vezanega na zaščitena zemljišča. Ta dodatek bi občinam prek povprečnine zagotavljal stalni prihodek in jih motiviral za varovanje ključnih površin. Trajna zaščita kmetijskih zemljišč je namreč investicija, ki omogoča dolgoročno prehransko varnost države.

1.2 Sprememba in dopolnitev področja agrofotovoltaike

Namen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (v nadaljnjem besedilu: ZUNPEOVE-A), ki ga je pripravilo Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo

in prehrano v delu, ki se nanaša na kmetijska zemljišča, je bil urediti nekatere določbe glede agrofotovoltaike na kmetijskih zemljiščih, za kar je potreben poseg v ZKZ.

Na podlagi mnenja Zakonodajno pravne službe Državnega zbora, ki navaja, da s prehodnimi določbami ni primerno spreminjati drugega zakona, se je iz predloga ZUNPEOVE-A umaknil celoten 9. člen, ki je predvidel spremembo 3.č, 3.čc, 3.eaa, 7.a, 106., 107. in 108. člena ZKZ.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (v nadaljnjem besedilu: ZKZ-H) ureja področje in pojem agrofotovoltaike. Ta bo dopustna na trajnem travniku z boniteto kmetijskega zemljišča do vključno 35 točk ter kmetijskem zemljišču v zaraščanju ne glede na boniteto, pri čemer bo pred postavitvijo agrofotovoltaike na tem zemljišču treba prijaviti spremembo dejanske rabe v začasno travinje. Odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč se ne bo odmerila.

Ob upoštevanju interesa po postavitvi agrofotovoltaike na njivah ali trajnih nasadih se najprej predlaga izvedbo omejenega števila usmerjenih pilotnih projektov (v izvajanju oziroma pripravi je že nekaj pilotnih projektov katerih nosilke so javne institucije in se izvajajo v skladu s trenutno veljavno zakonodajo), s katerimi bi analizirali vplive postavitve agrofotovoltaike na kmetijsko pridelavo oziroma vpliv osenčenosti na rast in razvoj rastlin. Podrobnejša vsebina pilotnih projektov se bo opredelila s podzakonskim aktom (ki ga bo vzporedno s pripravo predloga zakona pripravilo ministrstvo v sodelovanju z Ministrstvom za okolje, podnebje in energijo). Na podlagi rezultatov pilotnih projektov se bo pripravila ustrezna zakonska sprememba.

Namen ZKZ-H je tudi podrobneje opredeliti dopustnost postavitve fotovoltaičnih naprav na kmetijska zemljišča, kmetijske objekte in pomožno kmetijsko-gozdarsko opremo. Postavitev fotovoltaičnih naprav bo dopustna na določenih kmetijskih objektih, ki jih lokalne skupnosti dopuščajo na podlagi 3.č člena ZKZ, in sicer za namen oskrbe tega objekta.

Zaradi pomanjkanja podatkov o vplivu fotovoltaičnih naprav na kmetijsko proizvodnjo se postavitve fotovoltaičnih naprav na rastlinjakih in pomožni kmetijsko-gozdarski opremi ne dopušča. Na podlagi rezultatov pilotnih projektov o vplivu fotovoltaike na kmetijsko pridelavo v rastlinjakih in pomožni kmetijsko-gozdarski opremi se bo pripravila ustrezna zakonska sprememba.

Na stavbah za rastlinsko pridelavo oziroma »grajenih rastlinjakih« večjih od 150 m², ki se jih načrtuje s spremembo namenske rabe prostora, že danes ni omejitev za postavitve sončne elektrarne niti se sprememba z ZKZ-H ne predvideva.

Fotovoltaične naprave po ZKZ-H bo dopustno načrtovati na vseh kmetijskih zemljiščih z boniteto do vključno 20. V teh primerih se bodo te naprave lahko načrtovale brez omilitvenih ukrepov v skladu z ZKZ. Na kmetijskih zemljiščih z boniteto nad 20 pa načrtovanje fotovoltaičnih naprav ne bo dopustno.

Po podatkih Evidence dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč je v letu 2021 delež gozda znašal 59 % površine Slovenije, delež kmetijskih zemljišč pa 27 % površine Slovenije.

Za odločanje o umeščanju sončnih elektrarn na kmetijska zemljišča so pomembni tudi izsledki Projekta RES Slovenija, ki se je osredotočal na analizo potenciala rabe OVE za proizvodnjo električne energije v Sloveniji. V delovnem sklopu 2: Kartiranje potenciala obnovljivih virov energije za proizvodnjo električne energije na celotnem območju Slovenije, ki ga je podprla Evropska komisija v skladu z Uredbo (EU) 2021/240 o vzpostavitvi instrumenta tehnične podpore, se ugotavlja da za doseganje ciljev zadostuje, če se fotovoltaične naprave umeščajo na območja brez

identificiranih tveganj. Za ministrstvo so to vsa kmetijska zemljišča do bonitete 20. Glede na rezultate bi lahko Slovenija v primeru realizacije celotnega proizvodnega potenciala obnovljivih virov energije v območjih brez tveganja pomembnih vplivov na varstvene kategorije (ocena 0) dvignila delež obnovljivih virov energije v končni rabi električne energije iz 32,63 % na 63,76 %.

Agrofotovoltaika lahko v določenem obsegu pomaga kmetijskemu sektorju pri zaščiti pridelkov in tal ter pri samooskrbi z električno energijo. Agrofotovoltaika nad kmetijskimi površinami lahko ustvarja ugodno mikroklimo, zmanjšuje temperaturna nihanja, izhlapevanje vode in erozijo tal, hkrati pa lahko ščiti pridelke pred ekstremnimi vremenskimi pojavi, kot so toča ali močni nalivi. Ravno zaradi tega se predlaga, da se o vplivih agrofotovoltaike na kmetijsko pridelavo izvedejo pilotni projekti in na podlagi zbranih podatkov odloči, na kakšen način dovoliti postavitev agrofotovoltaike na njivah ali trajnih nasadih.

V Sloveniji je skupnega potenciala za umeščanje fotovoltaičnih naprav in agrofotovoltaičnih naprav na kmetijskih zemljiščih več kot 131.000 ha (to predstavlja 22 % vseh kmetijskih zemljišč v Sloveniji).

Agrofotovoltaika je tehnologija, ki združuje kmetijstvo in fotovoltaične sisteme za proizvodnjo električne energije. Gre za integracijo fotovoltaičnih panelov v kmetijsko infrastrukturo, na primer na poljih, vinogradih ali drugih kmetijskih površinah. Namen agrofotovoltaike je izkoristiti kmetijsko zemljišče za dva namena: za zaščito tal in pridelavo hrane ali rastlin ter hkrati za proizvodnjo obnovljive električne energije za kmetijsko gospodarstvo.

Agrofotovoltaika lahko izboljša energetska varnost kmetijskega gospodarstva ter tudi znižuje stroške električne energije. Morebitne viške električne energije bi bilo smiselno uporabiti za oskrbo javnih zavodov in skupnih objektov.

1.3 Sprememba višine odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč

Namen instituta odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč je preusmeriti potencialne investitorje, da gradnjo objektov izvedejo na zemljiščih nekmetijske namenske rabe oziroma na kmetijskih zemljiščih z nižjo boniteto.

Pozidava najboljših kmetijskih zemljiščih trajno degradira tla, saj so tla neobnovljivi naravni vir, ki nastaja zelo počasi. Da iz kamnine nastane 1 cm tal, traja približno od 2 do 5 tisoč let. Tla so pomemben naravni vir, ki omogoča nastanek in življenje kopenskih ekosistemov, tla kmetijskih zemljišč pa temelj kmetijske pridelave. Tla so tako ključna za naše preživetje in obenem eden najbolj ogroženih naravnih virov. V Sloveniji je pozidava največja in ključna degradacija tal, to pomeni, da tla ne morejo opravljati svoje funkcije.

Slovenija sodi med države članice EU-27 z daleč najvišjim deležem površin v območjih z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami. Za ta območja je značilna omejena možnost uporabe kmetijskih zemljišč in uporaba dražje specialne mehanizacije. Nadalje ravninska območja v obliki sklenjenih dolin in kotlin predstavljajo le slabih 20 % vsega ozemlja države.

S predlogom dviga odškodnine se približa ureditvi, ki je bila že sistemsko vzpostavljena leta 2010 z namenom usmerjanja pozidave na slabša kmetijska zemljišča, pa sistem ni uspel zaživeti za dovolj dolgo, da bi lahko izmerili ugodne učinke, je pa to eden ključnih kriterijev za bolj premišljeno načrtovanje.

1.4 Druge spremembe

GRADNJA NAMAKALNIH SISTEMOV

Trenutna ureditev v ZKZ namakalne sisteme deli na:

- javne namakalne sisteme, ki so v lasti lokalnih skupnosti;
- javne namakalne sisteme, ki so v lasti Republike Slovenije in so predmet državne javne službe;
- zasebne namakalne sisteme, ki so v lasti fizičnih ali pravnih oseb.

Javne namakalne sisteme ali državne namakalne sisteme po trenutni ureditvi lahko gradi le Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS (v nadaljnjem besedilu: SKZG RS). V praksi se je izkazalo, da prihaja do nelogičnosti, ko druge osebe javnega prava, ki jih je ustanovila Republika Slovenija, lahko gradijo le zasebne namakalne sisteme. Za uvedbo zasebnih namakalnih sistemov so določeni nekoliko drugačni pogoji, poleg tega pa je razlika tudi pri pridobivanju soglasij in nepovratnih sredstev.

Predlaga se, da lahko državne namakalne sisteme gradijo vse pravne osebe javnega prava s področja kmetijstva in jih je ustanovila Republika Slovenija.

OMILITVENI UKREPI ZA PROSTORSKE UREDITVE DRŽAVNEGA POMENA

Trenutne določbe v 3.eb členu ZKZ veljajo za načrtovanje spremembe namenske rabe prostora z občinskimi prostorskimi načrti. Zakon o urejanju prostora pa dopušča, da se z občinskimi prostorskimi načrti lahko načrtujejo tudi prostorske ureditve skupnega državnega in lokalnega pomena.

Zaradi jasnosti zapisa in ločevanja med občinskimi in državnimi prostorskimi načrti se predlaga zapis, da določbe 3.eb člena ZKZ veljajo tudi za prostorske ureditve skupnega državnega in lokalnega pomena, ki se načrtujejo z občinskimi prostorskimi načrti. S tem se jasno določa, da se za tovrstne ureditve zahteva izvedba omilitvenih ukrepov s področja kmetijstva, kot je določeno v 3.eb navedenem členu.

RASTLINJAKI, V KATERIH PROIZVODNJA NE POTEKA V TLEH

Trenutna ureditev v 3.čb členu ZKZ na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe prostora dopušča postavitve pomožne kmetijsko-gozdarske opreme, med katero spadajo tudi rastlinjaki, ki so kot celota dani na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov oziroma »rastlinjaki prefabrikati«, v katerih je način pridelave neposredno vezan na kmetijsko zemljišče.

Predlaga se, da se na kmetijskih zemljiščih slabše kakovosti (z boniteto do 35) dopušča postavitve tudi »rastlinjakov prefabrikatov«, v katerih proizvodnja ni neposredno vezana na kmetijsko zemljišče. Namen spremembe je povečati površine zavarovanih prostorov in s tem dvig prehranske varnosti in samooskrbe.

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH (ZKZ-H)

1. člen

V Zakonu o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE) se v 1. členu drugi odstavek črta.

2. člen

V 1.b členu se črta šesti odstavek.

3. člen

3.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»3.a člen

Za ohranjanje obsega kmetijskih zemljišč lokalna skupnost prostorski razvoj in poselitev prednostno usmerja na območja nepozidanih stavbnih zemljišč, razvrednotena območja in na druge nekmetijske namenske rabe prostora.

Če na območju lokalne skupnosti ni dovolj zemljišč iz prejšnjega odstavka, lahko ne glede na prejšnji odstavek prostorski razvoj in poselitev načrtuje na območju kmetijskih zemljišč, pri tem pa se najprej načrtuje na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet.

Ne glede na prejšnji odstavek načrtovanje postavitve fotonapetostne naprave v skladu z zakonom, ki ureja uvajanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (v nadaljnjem besedilu: fotonapetostne naprave), na kmetijskih zemljišč z boniteto nad 20 točk ni dopustno.«.

4. člen

Za 3.b členom se doda novi 3.ba člen, ki se glasi:

»3.ba člen

Vlada Republike Slovenije določi območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč ob upoštevanju naslednjih pogojev:

- a) gre po namenski rabi prostora za kmetijsko ali gozdno zemljišče;
- b) gre za zemljišče, ki je glede na evidenco dejanske rabe zemljišč uvrščeno med njive in vrtove, travniške površine, trajne nasade in druge kmetijske površine;
- c) boniteta kmetijskih zemljišč v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin (v nadaljnjem besedilu: boniteta kmetijskih zemljišč), je 35 ali višja,
- d) gre za kompleks oziroma strnjeno površino, večjo od 0,5 ha, in
- e) zemljišče je v izključni lasti Republike Slovenije.

Ne glede na prejšnji odstavek se območje trajno varovanih kmetijskih zemljišč ne določi na:

- območjih zajetij in najožjih vodovarstvenih območjih, ki so določena v skladu s predpisi, ki urejajo področje voda, in

- območjih državnih prostorskih načrtov za ceste in železnice, če je študija variant s predlogom najustreznejše variante prostorske ureditve državnega pomena že izdelana.«.

5. člen

3.c člen se spremeni tako, da se glasi:

»3.c člen

Lokalna skupnost v prostorski akt lokalne skupnosti vključi vsa območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč iz 3.ba člena. Na teh območjih lokalna skupnost ne sme načrtovati prostorskega razvoja in poselitve, prav tako se na teh zemljiščih ne sme načrtovati območij za dolgoročni razvoj naselij.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, pripravi predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč, ob upoštevanju naslednjih pogojev:

- a) gre po namenski rabi prostora za kmetijsko ali gozdno zemljišče;
- b) gre za zemljišče, ki je glede na evidenco dejanske rabe zemljišč uvrščeno med njive in vrtove, travniške površine, trajne nasade in druge kmetijske površine;
- c) boniteta kmetijskih zemljišč je 35 ali višja, in
- č) gre za kompleks oziroma strnjeno površino, večjo od 0,5 ha.

Ne glede na prejšnji odstavek se iz predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč izločijo:

- a) območja zajetij in najožja vodovarstvena območja, ki so določena v skladu s predpisi, ki urejajo področje voda,
- b) območja državnih prostorskih načrtov za ceste in železnice, če je študija variant s predlogom najustreznejše variante prostorske ureditve državnega pomena že izdelana,
- c) vsa območja trajno varovanih kmetijskih zemljiščih, ki so po izločitvi iz točk a) in b) tega odstavka manjša od 0,5 ha, in
- č) območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč iz prvega odstavka tega člena.

V predlog območij ostalih kmetijskih zemljišč so vključena vsa kmetijska zemljišča, ki so:

- a) po namenski rabi prostora kmetijsko zemljišče in ne izpolnjujejo pogojev za predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč iz prvega in drugega odstavka tega člena,
- b) po namenski rabi prostora gozdno zemljišče in je po evidenci dejanske rabe zemljišč uvrščeno med njive in vrtove, travniške površine, trajne nasade in druge kmetijske površine in ne izpolnjujejo pogojev za predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč iz prvega in drugega odstavka tega člena, in
- c) zemljišča iz točk a), b) in c) iz prejšnjega odstavka tega člena.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, preveri izpolnjevanje pogojev iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena in pripravi strokovno podlago s področja kmetijstva (v nadaljnjem besedilu: strokovna podlaga), ki vsebuje predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč in ostalih kmetijskih zemljišč. Ministrstvo strokovno podlago objavi na svoji spletni strani in jo posodobi najpozneje do 31. januarja tekočega leta.

Lokalna skupnost pri pripravi osnutka prostorskega akta povzame podatke iz strokovne podlage. Lokalna skupnost prostorski razvoj in poselitev načrtuje v skladu s 3.a členom tega zakona.

Lokalna skupnost osnutku prostorskega akta priloži elaborat, iz katerega so razvidni posegi na kmetijska zemljišča iz strokovne podlage iz prvega odstavka tega člena ter predvideni ukrepi iz 3.eb člena tega zakona za vsak poseg, ki posega na območje iz strokovne podlage iz prvega odstavka tega člena.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostor, določi podrobnejšo vsebino elaborata iz sedmega odstavka tega člena.

Lokalna skupnost v roku 5 let od uveljavitve tega zakona v prostorskem aktu lokalne skupnosti določi območja trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč.«.

6. člen

V 3.č členu se v prvem odstavku v točki i) v štirinajsti alineji besedilo »ki ne presegajo tlorisne površine 150 m²« nadomesti z besedilom »ki ne zasedajo več kot 150 m²«.

Šestnajsta alineja se spremeni tako, da se glasi:

»- elektrarne in drugi energetske objekti, in sicer sončne elektrarne vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, ter hranilnike električne energije (v nadaljnjem besedilu: agrofotovoltaika), ki morajo biti v prostorskem aktu lokalne skupnosti načrtovane kot spremljajoča energetska dejavnost v skladu z zakonom, ki ureja uvajanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije;«.

V drugem odstavku se besedilo »gradnjo objektov« nadomesti z besedilom »površine«. Za besedilom »prejšnjega odstavka ter« se doda besedilo »objektov iz«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Površine iz točk g) in h) prvega odstavka tega člena ter objekti iz prve, druge, tretje, četrte, pete in trinajste alineje točke i) prvega odstavka tega člena se lahko uporabljajo le v kmetijske namene.«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»Na objekte iz druge, tretje, četrte, pete in trinajste alineje točke i) prvega odstavka tega člena se lahko postavijo le fotonapetostne naprave za proizvodnjo električne energije za namen oskrbe teh objektov. Nadzor izvaja inšpektor, pristojen za energijo.«.

Dosedanji sedmi odstavek postane osmi odstavek.

7. člen

V 3.čb členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Na območju kmetijskih zemljišč je dopustno postaviti naslednjo pomožno kmetijsko-gozdarsko opremo:

- brajda, klopotec, žična opora, opora za mrežo proti toči, opora za mrežo proti ptičem, obora, ograja za pašo živine, ograja in opora za trajne nasade, ograja za zaščito kmetijskih pridelkov, zaščitna mreža ali premični tunel,
- premični objekti za rejo živali v leseni izvedbi in premična zavetišča za rejne živali na prostem,
- rastlinjaki, ki so kot celota dani na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov, ter je način pridelave neposredno vezan na kmetijsko zemljišče,

- na kmetijskih zemljiščih z boniteto do vključno 35 je dopustno postaviti rastlinjake, ki so kot celota dani na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov, v katerih proizvodnja ni neposredno vezana na kmetijsko zemljišče.«.

8. člen

3.č člen se spremeni tako, da se glasi:

»3.č člen

Postavitev agrofotovoltaike iz šestnajste alineje točke i) prvega odstavka 3.č člena tega zakona je dopustna na kmetijskem zemljišču, ki je glede na evidenco dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč uvrščeno med:

- kmetijsko zemljišče v zaraščanju, pri čemer je treba pred postavitvijo na njem prijaviti spremembo dejanske rabe v začasno travinje, ali
- trajni travnik z boniteto kmetijskega zemljišča do vključno 35 točk.

Konstrukcija agrofotovoltaike mora imeti točkovne temelje in omogočati obdelovanje zemljišča s kmetijskimi stroji, orodji in mehanizacijo.

Če gre za vertikalno postavljene fotonapetostne panele, je treba upoštevati naslednje pogoje: konstrukcija mora biti v vrsti, med vrstami konstrukcije mora biti najmanj 10 metrov razmika, na 50 tekočih metrov mora biti vsaj 4 metrski prehod za živali in kmetijsko mehanizacijo, fotonapetostni paneli morajo biti fiksno nameščeni, najnižja točka fotonapetostnega panela mora biti najmanj 0,5 metra od tal, najvišja točka fotonapetostnega panela je lahko največ 4 metre od tal.

Če gre za fotonapetostne panele, ki jih je mogoče rotirati ali so postavljeni horizontalno ali pa v naklonu, je treba upoštevati naslednje pogoje: konstrukcija mora biti v vrsti in enostebna, med vrstami konstrukcije mora biti najmanj 10 metrov razmika, višina stebra, kjer je fotonapetostni panel vpet v konstrukcijo, mora biti najmanj 3,2 metra od tal.

V primerih, ko je del agrofotovoltaike tudi naprava za shranjevanje energije, se mora ta postaviti tako, da ne ovira ali čim manj ovira kmetijsko rabo zemljišča (na primer ob robu kmetijskega zemljišča ali ob obstoječi cestni povezavi).

Postavitev agrofotovoltaike na predvidenih in zgrajenih namakalnih sistemih ni dopustna.

Postavitev agrofotovoltaike mora biti skladna s prostorskim aktom lokalne skupnosti.

Pogoj za postavitev agrofotovoltaike je odločba ministrstva, pristojnega za kmetijstvo. Vlogi za pridobitev odločbe je treba priložiti elaborat, iz katerega je razvidno izpolnjevanje pogojev iz prvega do tretjega odstavka tega člena.

Pogoj za pridobitev gradbenega dovoljenja za agrofotovoltaiko je odločba iz prejšnjega odstavka.«.

9. člen

Za 3.č členom se doda nov 3.čč člen, ki se glasi:

»3.čč člen

Na vseh kmetijskih zemljiščih je dopustno izvajati pilotne projekte, ki so namenjeni preučevanju možnosti sočasne kmetijske pridelave in proizvodnjo električne energije z izrabo sončne energije.

Pilotni projekti iz prejšnjega odstavka se financirajo iz javnih sredstev. Naročnik pilotnih projektov je ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, ministrstvo, pristojno za energijo, oziroma ministrstvo, pristojno za znanost in inovacije. Javno naročilo morajo pred objavo potrditi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, ministrstvo, pristojno za energijo, in ministrstvo, pristojno za znanost in inovacije.

Pilotni projekti se izvajajo na kmetijskih zemljiščih, ki se med seboj razlikujejo glede na:

- klimatski tip,
- tip tal,
- vrsto kmetijske kulture in minimalni obseg in
- kmetijske kulture na prostem in v zavarovanih prostorih.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za energijo, in ministrom, pristojnim za znanost in inovacije, določi podrobnejše pogoje iz prejšnjega odstavka.«.

10. člen

3.d člen se spremeni tako, da se glasi:

»3.d člen

Območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč iz 3.c člena se ne smejo spreminjati najmanj deset let od uveljavitve prostorskega akta lokalne skupnosti, s katerim so bila ta območja določena.

Ne glede na prejšnji odstavek se lahko na območju trajno varovanih kmetijskih zemljišč v prostorskih aktih lokalnih skupnosti s spremembo kmetijske namenske rabe pred iztekom roka iz prejšnjega odstavka načrtujejo:

- objekti cestne infrastrukture lokalnega ali regionalnega pomena, nujno potrebni zaradi navezave na cestno infrastrukturo iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona,
- preselitve kmetijskih gospodarstev delno ali v celoti, ki so povezane z načrtovanjem cestne infrastrukture iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona,
- površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo, ki so namenjene kmetijskim stavbam za intenzivno pridelavo rastlin, in
- objekti vodne infrastrukture in vodne ureditve, nujno potrebne zaradi varstva pred škodljivim delovanjem voda, in objekti vodne infrastrukture in vodne ureditve lokalnega pomena, nujno potrebne zaradi prostorskih ureditev državnega pomena iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona.

Lokalna skupnost mora spremembo kmetijske namenske rabe iz drugega odstavka tega člena načrtovati v skladu s 3.a členom tega zakona. Če to ni mogoče, jih je treba najprej načrtovati

na območju ostalih kmetijskih zemljišč ter šele nato na območju trajno varovanih kmetijskih zemljišč, pri tem pa se na teh območjih najprej načrtuje na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet.

Območja ostalih kmetijskih zemljišč se lahko spreminjajo v postopku prostorskega načrtovanja lokalnih skupnosti tudi pred iztekom roka iz prvega odstavka tega člena. Lokalna skupnost mora spremembo kmetijske namenske rabe načrtovati v skladu s 3.a členom tega zakona.

Lokalna skupnost mora osnutku prostorskega akta iz tega člena priložiti elaborat posegov na kmetijska zemljišča, iz katerega je razvidno, da se načrtujejo posegi v prostor v skladu s tretjim odstavkom tega člena ali prejšnjim odstavkom.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostor, določi podrobnejšo vsebino elaborata iz petega odstavka tega člena.«.

11. člen

3.eaa člen se črta.

12. člen

V 3.eb členu se v prvem odstavku za besedilom »izkoriščene, se« doda besedilo »ne glede na 3.a člen tega zakona«.

V tretjem odstavku se v tretji alineji črta beseda »ali«.

V četrti alineji se pika zamenja s podpičjem in dodata novi peta in šesta alineja, ki se glasita:

- »- načrtujejo fotonapetostne naprave na območju kmetijskih zemljišč z boniteto do vključno 20 točk ali
- načrtujejo vetrne proizvodne naprave na območju kmetijskih zemljišč z boniteto do vključno 40 točk.«.

Za devetim odstavkom se doda nov deseti odstavek, ki se glasi:

»Prostorske ureditve skupnega državnega in lokalnega pomena, ki se načrtujejo z občinskimi prostorskimi načrti, se načrtujejo v skladu z določbami tega člena.«.

13. člen

3.f člen se črta.

14. člen

V 3.g členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Odškodnina zaradi spremembe namembnosti se izračuna po naslednji enačbi:

odškodnina zaradi spremembe namembnosti

= tlorisna površina kmetijske rabe x A,

pri čemer se faktor A določi glede na boniteto zemljišča, na katerem leži tloris objekta, se vodi v zemljiškem katastru ter znaša:

- a) za gradnjo parkirišč in drugih ureditev v sklopu zunanje ureditve stavbe (pripadajoč objekt), skupne površine več kot 300 m², ter gradnjo objektov, ki so po predpisih o določitvi klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov uvrščeni v skupino objekti prometne infrastrukture in skupino drugi gradbeni inženirski objekti:
- boniteta zemljišča od 35 do 45: 5 eurov,
  - boniteta zemljišča od 46 do 55: 10 eurov,
  - boniteta zemljišča od 56 do 65: 17,5 eura,
  - boniteta zemljišča od 66 do 75: 30 eurov;
  - boniteta zemljišča od 76 do 85: 50 eurov;
  - boniteta zemljišča od 86 do 100: 75 eurov;
- b) za gradnjo drugih objektov:
- boniteta zemljišča od 35 do 45: 20 eurov,
  - boniteta zemljišča od 46 do 55: 40 eurov,
  - boniteta zemljišča od 56 do 65: 70 eurov,
  - boniteta zemljišča od 66 do 75: 120 eurov;
  - boniteta zemljišča od 76 do 85: 200 eurov;
  - boniteta zemljišča od 86 do 100: 300 eurov.«.

V devetem dostavku se v deveti alineji pika zamenja s podpičjem in doda nova deseta alineja, ki se glasi:

- »- gradnjo agrofotovoltaike iz 3.č člena.«.

15. člen

V 3.h členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Odškodnina zaradi spremembe namembnosti je namenski prihodek državnega proračuna Republike Slovenije in se nakazuje na podračun javnofinančnih prihodkov v skladu s predpisom, ki ureja podračune ter način plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov. Sredstva, zbrana iz odškov zaradi spremembe namembnosti, se namenijo za:

- financiranje priprave in izvedbe ukrepov kmetijske zemljiške politike iz četrtega odstavka 1.b člena tega zakona,
- del iz 1.ba člena tega zakona,
- izdelave strokovnih podlag iz 3.c člena tega zakona,
- drugih strokovnih podlag s področja kmetijske zemljiške politike in varstva kmetijskih zemljišč, in
- za nakup kmetijskih zemljišč, ki ga izvaja Sklad v skladu s potrjenim letnim programom dela.«.

16. člen

7.a člen se črta.

17. člen

V 25.a členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na to, s katerim prostorskim aktom je bila prostorska ureditev državnega pomena načrtovana, lahko lastnik kmetijskega zemljišča, ki je kmetijsko zemljišče prodal za potrebe izvedbe prostorskih ureditev državnega pomena ali je bil iz tega namena razlaščen v skladu z zakonom, ki ureja prostor, v desetih letih od prodaje ali razlastitve kupi ali zakupi kmetijsko zemljišče na območju občine ali sosednje občine, v kateri leži kmetijsko zemljišče, ki ga je prodal za potrebe izvedbe prostorskih ureditev državnega pomena ali je bil iz tega namena razlaščen v skladu z zakonom, ki ureja prostor, vendar največ do površine, prodane ali razlaščene po tem členu.«.

18. člen

V 89.a členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Lokalna skupnost ali pravna oseba javnega prava s področja kmetijstva, ki jo je ustanovila Republika Slovenija, lahko za potrebe gradnje in vzdrževanja javnega namakalnega sistema uvedeta postopek za pridobitev služnosti v javno korist ali lastninske oziroma stavbne pravice v javno korist v skladu s tem zakonom in v skladu z zakonom, ki ureja razlastitev.«.

19. člen

V drugi alineji prvega odstavka 90. člena, v drugi alineji točke a) petega odstavka 91. člena, prvem, drugem in tretjem odstavku 94. člena in 97.a členu se beseda »Sklad« v vseh sklonih nadomesti z besedilom »pravna oseba javnega prava s področja kmetijstva, ki jo je ustanovila Republika Slovenija« v ustreznem sklonu.

20. člen

V 98. členu se v prvem odstavku za piko doda besedilo »Investitor državnega namakalnega sistema je tudi izvajalec državne javne službe.«.

21. člen

V 98.f členu se peti odstavek črta.

Dosedanji šesti odstavek postane peti odstavek.

22. člen

V 98.g členu se v četrtem odstavku besedilo »ministrstva, pristojnega za kmetijstvo« nadomesti z besedo »investitorja«.

23. člen

V 107. členu se v točki A) peta alineja črta.

Dosedanja šesta do dvanajsta alineja postanejo peta do enajsta alineja.

V trinajsti alineji, ki postane dvanajsta alineja, se besedilo »fotonapetostnih naprav« nadomesti z besedo »agrofotovoltaike«.

V štirinajsti alineji, ki postane trinajsta alineja, se podpičje nadomesti s piko.

Petnajsta alineja se črta.

V točki B) se peta alineja črta.

Dosedanja šesta do petnajsta alineja postanejo peta do štirinajsta alineja.

V šestnajsti alineji, ki postane petnajsta alineja, se beseda »objekta« nadomesti z besedo »površin«.

Dosedanja sedemnajsta do devetnajsta alineja, ki postanejo šestnajsta do osemnajsta alineja.

V dvajseti alineji, ki postane devetnajsta alineja, se podpičje nadomesti s piko.

Enaindvajseta alineja se črta.

24. člen

V 108. členu se v prvem odstavku v točki 1. beseda »objekta« nadomesti z besedo »površine«.

1.a točka se črta.

1.b točka, ki postane 1.a točka, se spremeni tako, da se glasi:

»1.a postavi agrofotovoltaiko brez odločbe ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, ali v nasprotju z izdano odločbo (šesti odstavek 3.čc člena);«.

1.c točka se črta.

3.a točka se črta.